

Collegebesluit

Collegevergadering: 24 augustus 2021

Zaaknummer : 888568
Team : Ruimtelijk Beleid Heemstede
Portefeuillehouder : A.C. Nienhuis
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Samenwerkingsafspraken voor de Metropoolregio Amsterdam

SAMENVATTING

Het college geeft zijn zienswijze op de samenwerkingsafspraken voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA).

In 2019 is een evaluatie naar het functioneren en de resultaten van de MRA uitgevoerd. De Regiegroep van de MRA is met de opvolging van de aanbevelingen die daaruit voortkwamen aan de slag gegaan. Een Transitiecommissie uit de Regiegroep heeft -gehoord de wensen en opvattingen van de deelnemers- een voorstel opgesteld voor nieuwe samenwerkingsafspraken. Deze voorstellen legt de commissie nu voor aan de deelnemers om hun zienswijze te vernemen.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

MRA Convenant van 32 gemeenten, 2 provincies en de Vervoerregio Amsterdam

BESLUIT B&W

1. In te stemmen met de voorgenomen zienswijze op de samenwerkingsafspraken voor de Metropoolregio Amsterdam;
2. Het voorgenomen besluit over de zienswijze op de samenwerkingsafspraken voor de Metropoolregio Amsterdam voor te leggen aan de commissie Middelen om haar zienswijzen kenbaar te maken (B-stuk).

AANLEIDING EN MOTIVERING

In 2019 is een evaluatie naar het functioneren en de resultaten van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) uitgevoerd. De Regiegroep van de MRA is met de opvolging van de aanbevelingen die daaruit voortkwamen aan de slag gegaan. Een bestuurlijke Transitiecommissie heeft in maart 2021 een eerste voorstel aan de deelnemers aan de MRA voorgelegd. Over dit voorstel voor de versterking van de samenwerking in de MRA heeft het college -gehoord de raadscommissie Middelen- op 14 mei 2021 een zienswijze afgegeven (bijgevoegd).

Ook de andere deelnemers hebben hun zienswijze of wensen en bedenkingen gegeven. De Transitiecommissie heeft op basis van de reacties van de deelnemers vervolgens een conceptvoorstel gemaakt getiteld "Samenwerkingsafspraken Metropoolregio Amsterdam". Dit concept is door de Regiegroep van de MRA op 7 juli besproken en op 12 juli aan alle raden en Staten gestuurd voor een reactie.

Collegebesluit

Collegevergadering: 24 augustus 2021

Verwerking zienswijze Heemstede

In de Heemsteedse zienswijze van 14 mei 2021 op het voorstel van de Transitiecommissie voor de versterking van de samenwerking in de MRA 7 elementen opgenomen. In het onderstaand overzicht zijn deze elementen samengevat en is daarbij aangegeven op welke wijze deze zijn verwerkt in het nieuwe voorstel van de Transitiecommissie.

Nr.	Zienwijze	Verwerking in voorstel en reactie college
1	<p><i>Algemeen</i></p> <p>Het voorstel van de Transitiecommissie (van maart 2021) leidt op onderdelen tot een stevigere rol van de individuele deelnemers. De belangrijkste verbeteringen daarin zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle deelnemers zijn rechtstreeks vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering, waar in de oude situatie de deelnemers via afvaardiging op niveau van de deelregio's waren vertegenwoordigd; - De raden en staten worden eerder betrokken en de positie van de Raadtafel wordt versterkt; - Alle deelregio's hebben zitting in alle MRA Platforms. <p>In die zin is het voorstel een stap in de goede richting. Of de aanbevelingen van het evaluatieteam (bijvoorbeeld de tweede) worden gerealiseerd, hangt echter mede af van de wijze waarop samen invulling wordt gegeven aan het voorstel. Daar hangt veel van af en mee samen. Dat vraagt om een inspanning vanuit de MRA organisatie, maar ook een</p>	<p>Deze onderdelen van het voorstel van de Transitiecommissie zijn overgenomen in de samenwerkingsafspraken. De wijze waarop samen invulling wordt gegeven aan de samenwerkingsafspraken blijft maatgevend voor het uiteindelijke resultaat en daarmee een permanent aandachtspunt voor college en raad.</p>

Collegebesluit

Collegevergadering: 24 augustus 2021

Nr.	Zienwijze	Verwerking in voorstel en reactie college
	actievere rol van de betrokken colleges en raden.	
2	<p><i>Ambitie van de MRA</i></p> <p>Het is goed om te zien dat de vernieuwing van de MRA voortvarend is opgepakt, met een krachtige bestuurlijke inzet.</p> <p>Tegelijkertijd is het voor Heemstede essentieel dat de menselijke maat en het hoogwaardige woon- en leefklimaat worden geborgd.</p> <p>Het blijft daardoor een uitdaging om een balans te blijven vinden tussen enerzijds de kwaliteit van de groene oase en anderzijds de dynamiek in de regio. Het voorstel dat de Metropoolregio de focus niet meer alleen legt op economisch groeipotentieel, maar daarnaast ook op de menselijke maat en de woon- en leefkwaliteit wordt onderschreven.</p>	De geformuleerde ambitie is onverkort overgenomen in de samenwerkingsafspraken.
3	<p><i>Samenstelling bestuur MRA</i></p> <p>Het is goed om vast te stellen dat met de voorgestelde versterking van de samenwerking de raden en staten onverkort hun eigen bevoegdheden houden. Zij nemen besluiten over de begroting en de MRA Agenda en bepalen daarmee de kaders voor het handelen binnen de MRA en of zij wel of niet deelnemen aan (onderdelen van) de werkplannen van de MRA-Platforms. Er is daarmee ook geen sprake een nieuwe bestuurslaag.</p>	<p>Het voorgestelde organisatiemodel is onverkort overgenomen in de samenwerkingsafspraken.</p> <p>Dit houdt onder andere in dat iedere deelregio met minimaal één bestuurder is vertegenwoordigd in het Bestuur, waarbij de betreffende bestuurder ook deel uitmaakt van een van de platforms. Daarbij wordt gestreefd naar een evenredige verdeling over de platforms.</p>

Collegebesluit

Collegevergadering: 24 augustus 2021

Nr.	Zienwijze	Verwerking in voorstel en reactie college
	<p>Het is positief dat iedere gemeente direct wordt vertegenwoordigd in de algemene vergadering. Daarmee kunnen de Heemsteedse belangen rechtstreeks worden behartigd waar dat nu via de vertegenwoordiging van de deelregio Zuid-Kennemerland loopt.</p> <p>De voorgestelde Raadtafel met een raadslid/statenlid per deelnemer kan niet vertegenwoordigend zijn, maar kan wel de betrokkenheid van raden en staten versterken. Voorwaarde is wel dat de raadsleden en statenleden die daarin deelnemen goed worden gefaciliteerd door het MRA Bureau.</p>	<p>De ondersteuning van de raadtafel zal primair vanuit het MRA-bureau moeten worden geregeld. Een concrete uitwerking van die ondersteuning is niet opgenomen in de samenwerkingsafspraken. Dit blijft een punt van aandacht.</p>
4	<p><i>Platforms van de MRA</i></p> <p>Het is goed om te lezen dat de Transitiecommissie voorstelt dat alle deelregio's voortaan zijn vertegenwoordigd in alle platforms. Hiermee wordt invulling gegeven aan de noodzakelijk geachte rechtstreekse vertegenwoordiging van Zuid-Kennemerland in het platform Mobiliteit. Heemstede dringt er op aan om haast te maken met de invulling van de platforms en het opstellen van hun werkplannen, gebaseerd op de ambitie van de deelregio's en de drie hoofddoelen van de MRA.</p>	<p>Rechtstreekse deelname van alle deelregio's en provincies in elk van de platforms is in het voorstel gewaarborgd. Elk platform bepaalt zelf wie van de deelnemers in het platform het (vice-)voorzitterschap vervult. De voorzitters van de platforms maken deel uit van het bestuur van de MRA.</p> <p>(De samenwerkingsafspraken bevatten overigens geen voorstel voor een nauwere samenwerking (in de Vervoersregio). Dat is vanuit het oogpunt van de samenwerking in de MRA logisch, want de Vervoerregio is een van de deelnemers in de MRA en heeft in dat opzicht dezelfde</p>

Collegebesluit

Collegevergadering: 24 augustus 2021

Nr.	Zienwijze	Verwerking in voorstel en reactie college
		<p>status als elk van de andere deelnemers. Een vergelijking met de Metropoolregio Den Haag Rotterdam is niet goed mogelijk, omdat die metropoolregio een formele juridische samenwerking betreft, met eigen rechtspersoonlijkheid en bijbehorende bevoegdheden. De MRA heeft dat niet. Integratie van beide ambtelijke organisaties is mede daardoor niet mogelijk. Wel vindt er veel ambtelijke en bestuurlijke samenwerking plaats, met name via het platform Mobiliteit waar de Vervoerregio in deelneemt.)</p>
5	<p><i>Bureau van de MRA en personeelsbeleid</i> Het is voorstelbaar dat voor de uitvoering van de MRA programma's meer permanente capaciteit van het MRA Bureau nodig is. Onderschreven wordt dat de inzet van medewerkers uit de verschillende gemeenten bijdraagt aan de versterking van de samenwerking. Het voorstel om de deelnemers deze capaciteit voortaan zonder vergoeding beschikbaar te laten stellen legt echter een grote druk op de organisaties van met name de grotere gemeenten binnen de MRA en is voor de kleinere gemeente zo goed als niet haalbaar.</p>	<p>Het voorstel is nu dat de MRA directie (die nodig is voor de uitvoering van de uitvoeringslijnen uit de MRA Agenda) wordt gevormd door medewerkers die vanuit de MRA-partijen (op basis verdeelsleutel op deelregio-niveau) 'om-niet' ter beschikking worden gesteld. Om ook kleinere gemeenten de kans te geven om hierin bij te dragen, wordt de benodigde inzet per deelregio in beeld gebracht en is het aan de deelregio om gezamenlijk te bezien hoe de gevraagde inzet kan worden geleverd.</p>

Collegebesluit

Collegevergadering: 24 augustus 2021

Nr.	Zienwijze	Verwerking in voorstel en reactie college
	<p>Dit wordt dan ook niet als een realistisch scenario gezien.</p> <p>Het alternatief van financiering uit de MRA Begroting en zo nodig met een hogere bijdrage per inwoner lijkt realistischer, maar is niet zonder meer vanzelfsprekend.</p> <p>Instemming vraagt in dat geval een goede onderbouwing van de voorgestelde uitbreiding als onderdeel van de begroting.</p>	<p>Als om niet mensen voor de directie en de flexibele schil leveren niet haalbaar is, dan betalen de betreffende deelnemers naar analogie een extra financiële bijdrage.</p>
6	<p><i>Tempo van de transitie</i></p> <p>Het voorgestelde vaststellingstraject is niet realistisch en staat haaks op de doelstelling om de raden en staten beter bij de besluitvorming te betrekken. Te meer omdat het hier om een fundamenteel besluit voor het functioneren van de MRA gaat.</p> <p>De raad moet voldoende tijd krijgen om de afspraken te beoordelen en daarover met andere gemeenten in Zuid-Kennemerland en met de deelregio IJmond af te stemmen. Het is goed te constateren dat Transitiecommissie dit heeft onderkend en het vaststellingstraject verruimt tot na het zomerreces.</p> <p>Overigens geldt het bovenstaande in algemene zin voor de voorbereiding van besluitvorming in de MRA. Om de standpuntbepaling in de deelregio goed te kunnen organiseren, vindt er voorafgaand aan MRA-overleggen</p>	<p>De Regiegroep vraagt de deelnemers om in september hun reactie te geven op het voorstel voor de samenwerkingsafspraken. Dat maakt het mogelijk om vervolgens op basis van de reacties een definitief voorstel voor te leggen, waarover voor het einde van 2021 de deelnemers kunnen besluiten.</p> <p>In het conceptvoorstel zijn de diverse besluitvormingsprocessen beschreven aan de hand van tijdlijnen. Daarmee wordt het voor deelnemers in beginsel mogelijk om daar in de eigen processen rekening te houden, zowel lokaal als deelregionaal.</p> <p>In de concrete uitwerking daarvan, met name bij het beschreven proces voor de Voortgangsnota en de Termijnagenda wordt echter</p>

Collegebesluit

Collegevergadering: 24 augustus 2021

Nr.	Zienwijze	Verwerking in voorstel en reactie college
	<p>tussen portefeuillehouders afstemming plaats in Zuid-Kennemerland. Deze afstemming is van belang om alle MRA-deelnemers te betrekken en maakt het essentieel dat stukken tijdig beschikbaar zijn. Op dit moment is er vaak geen of onvoldoende ruimte om stukken in het eigen college of de raad te bespreken voordat die in de deelregio worden besproken. Hier is een verbeteringslag noodzakelijk om draagvlak in en regie vanuit de deelregio's te behouden. Dat geldt ook gelet op de uitnodiging om vanuit regio's zelf met voorstellen te komen.</p>	<p>onvoldoende aangesloten op de besluitvormingscyclus van de meeste deelnemers van de raad.</p>
7	<p><i>Betrokkenheid van de raden bij dit proces</i></p> <p>Eén van de voorstellen van de Transitiecommissie is om de raden en staten eerder te betrekken bij de besluitvorming in de MRA. Deze ambitie had juist bij dit voor de governance van de MRA kaderstellende onderwerp in praktijk kunnen worden gebracht door de raden bijvoorbeeld al bij de eerste gedachtenvorming of de verkenning te betrekken. Dat dit niet is gebeurd, is teleurstellend en bovendien een gemiste kans. Met het oog op de toekomst zou de Raadtafel hierin een rol kunnen vervullen, mits voldoende ondersteund.</p>	<p>De samenwerkingsafspraken bieden voldoende aanknopingspunten om dit aspect in de toekomst beter te borgen. Ook dit blijft een punt van aandacht.</p>

Zienswijze college

Algemeen

Het conceptvoorstel voor de vernieuwing van de samenwerkingsafspraken is een afgewogen voorstel, waarin duidelijk de rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de deelnemers en van de gremia binnen de MRA worden beschreven. Ook voorziet het in duidelijke planningen voor de diverse trajecten van de bestuurlijke documenten, zoals:

- Het opstellen en vaststellen van de vierjaarlijkse MRA Agenda;
- De evaluatie van deze Samenwerkingsafspraken elke vier jaar;
- De jaarlijkse Voortgangsnota en Termijnagenda (ter vervanging van de huidige beoordeling van de jaarstukken);
- Die inhoudelijke MRA-projecten waarvoor lokale of provinciale besluitvorming nodig is (omdat het bijvoorbeeld vastgelegd moet worden in bestemmingsplannen, of omdat de betreffende activiteit vraagt om nadere lokale uitwerking)
- Voorstellen van het Bestuur om het proces van ‘wensen en opvattingen’ die de raden en Staten aangaan, in te zetten
- Punten waar de Raadtafel bespreking nodig acht

Het conceptvoorstel gaat uit van de lokale en deelregionale verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Daarbij staat het elke deelregio vrij om daar zijn eigen invulling aan te geven. Het college deelt de opvatting in het conceptvoorstel dat het de lokale overheden en de deelregio's zijn die verantwoordelijk zijn voor de democratische legitimiteit. Op het niveau van de MRA worden immers geen besluiten genomen, dat gebeurt alleen door de afzonderlijke deelnemers.

Hiermee biedt het conceptvoorstel een goed houvast om de komende jaren de samenwerking binnen de metropoolregio voort te zetten. Uiteraard zal het succes van de samenwerkingsafspraken afhangen van de wijze waarop aan die afspraken invulling wordt gegeven. Dit is voor het college een blijvend punt van aandacht, dus niet alleen in het kader van de vierjaarlijkse evaluaties.

Nog onvoldoende aandacht voor de lokale besluitvormingscyclus

Het college is tevreden met de specifieke aandacht in de samenwerkingsafspraken voor “zorgvuldige processen met voldoende tijd voor deelregionale afstemming en betrekken raden en Staten op de door hen gewenste momenten”.

In het conceptvoorstel zijn de diverse besluitvormingsprocessen beschreven aan de hand van tijdlijnen. Daarmee wordt het voor deelnemers in beginsel mogelijk om daar in de eigen processen rekening te houden, zowel lokaal als deelregionaal. In de concrete uitwerking daarvan, met name bij het beschreven proces voor de Voortgangsnota en de Termijnagenda wordt echter onvoldoende aangesloten op de besluitvormingscyclus van de raden van veel deelnemers, waaronder die van Heemstede. Om een volwaardige bespreking in de Heemsteedse raad te kunnen voeren in april (Voortgangsnota) en november (Termijnagenda), is het essentieel dat de stukken daarvoor uiterlijk 1 maart, respectievelijk 1 oktober zijn ontvangen. En dan nog zal de voorbereidingstijd zeer beperkt zijn.

Collegebesluit

Collegevergadering: 24 augustus 2021

Beantwoording van de ingekomen zienswijzen

Tenslotte is het college teleurgesteld in het feit dat bij de stukken geen beantwoording van de ingekomen zienswijzen, wensen en opvattingen of een overzicht van de doorgevoerde wijzigingen is gevoegd. Gelet op de gewenste zorgvuldigheid van het proces van dit voor de governance van de MRA kaderstellende onderwerp hadden wij dit op zijn plaats gevonden.

KANTTEKENING

In het kader van de vaststelling van de nieuwe samenwerkingsafspraken dient ook te worden bepaald wie de deelnemers en hun plaatsvervangers worden die Heemstede vertegenwoordigen in de Algemene Vergadering en de Raadtafel. Het verdient aanbeveling om dit al in de aanloop naar de besluitvorming op te pakken.

FINANCIËN

De eventuele financiële effecten van het uiteindelijke voorstel zullen worden verwerkt in de MRA begroting en verantwoord in de verantwoording. De bijdrage aan de MRA bedraagt voor 2021 € 1,53 per inwoner. Op de bijdrage per inwoner zal na vaststelling van de samenwerkingsafspraken jaarlijks een indexatie van maximaal de gemiddelde inflatie van de voorgaande vier jaar plaatsvinden. Deze verhoging valt te billijken en zal voor Heemstede bescheiden zijn.

Uitgangspunt voor de benodigde inzet voor de invulling van de MRA directie (voorheen het MRA Bureau) is dat deze per deelregio in beeld wordt gebracht en dat het vervolgens aan elke deelregio is om gezamenlijk te bezien hoe de gevraagde inzet kan worden geleverd.

Als 'om niet' leveren van mensen voor de directie en de flexibele schil niet haalbaar is, dan betalen de betreffende deelnemers naar analogie een extra financiële bijdrage.

Op dit moment is nog niet te zeggen wat de consequenties zijn van deze nieuwe samenwerkingsafspraken voor de Heemsteedse inzet. Dat hangt af van de afspraken die hierover in regionaal verband worden gemaakt. Als hierover meer duidelijkheid ontstaat en er in dit kader een beroep op Heemstede wordt gedaan, dan zullen wij u hierover te zijner tijd nader adviseren.

PLANNING/UITVOERING

De deelnemers aan de MRA kunnen in september hun zienswijze of wensen en bedenkingen geven. Gelet op deze reactietermijn is een zienswijze van de raad niet haalbaar. In verband hiermee is ervoor gekozen om het college -gehoord de commissie Middelen- een zienswijze te laten indienen.

Vervolgens doet de Transitiecommissie een definitief voorstel aan de Regiegroep voor een nieuwe set afspraken over de samenwerking in de MRA. De Regiegroep legt dat voorstel vervolgens ter besluitvorming voor aan de deelnemers. Het streven is om op 10 december tijdens de State of the Region de nieuwe afspraken te kunnen presenteren.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Om tot een advies te komen voor de MRA samenwerking zijn gesprekken gevoerd met o.a. burgemeesters, vertegenwoordigers van de platforms en partners uit de

Collegebesluit

Collegevergadering: 24 augustus 2021

Amsterdam Economic Board. Dit advies is gepresenteerd aan alle deelnemers tijdens de State of the Region en verder uitgewerkt door de Transitiecommissie. De Raden en Staten hebben in mei 2021 een zienswijze kunnen geven op de samenwerkingsvoorstellen. Aansluitend is de hoofdlijn uitgewerkt in de nu voorliggende samenwerkingsafspraken, waarop een zienswijze kan worden afgegeven. Deze samenwerkingsafspraken worden ter goedkeuring aan de raden en Staten voorgelegd en vervangen na vaststelling het convenant uit oktober 2016.

Communicatie

- Op 12 juli 2019 is het evaluatie rapport Meer richting en resultaat gepubliceerd. (ter kennisname aangenomen door de raad in oktober 2019).
- Op 2 december 2020 heeft de State of the Region plaatsgevonden. Dit is een jaarlijkse bijeenkomst waarvoor alle MRA-deelnemers waaronder raadsleden zijn uitgenodigd. Hier werd ingegaan op het advies dat is opgesteld door Ben Verwaayen om de MRA samenwerking te verbeteren. State of the Region kan teruggekeken worden op de website van de MRA.
- Na de State of the Region is er een Transitiecommissie gevormd. Zij zijn aan de slag gegaan met het voorliggende voorstel. Op 12 januari 2021 heeft de MRA een brief gestuurd naar alle Raden en Staten ter informatie over dat er door de Transitiecommissie gewerkt wordt aan een voorstel voor de MRA samenwerking.
- Op 9 maart 2021 heeft de MRA een brief gestuurd naar alle Raden en Staten met daarbij het voorliggende voorstel voor de MRA samenwerking.
- De MRA stuurt maandelijks het MRA-Raads en Statenbericht. Hierin worden de actuele ontwikkelingen in de Metropoolregio Amsterdam omschreven.
- In de regionale raadsbijeenkomsten van Zuid-Kennemerland wordt daarnaast altijd een kort overzicht gegeven van de actualiteiten in de MRA.

DUURZAAMHEID

-

BIJLAGEN

Bijlage 1: Aanbiedingsbrief Regiegroep MRA d.d. 12 juli 2021;

Bijlage 2: Samenwerkingsafspraken Metropoolregio Amsterdam, concept d.d. 12 juli 2021;

Bijlage 3: Concept-zienswijze gemeente Heemstede op het voorstel van de Regiegroep voor de samenwerkingsafspraken MRA d.d. 12 juli 2021;

Bijlage 4: Zienswijze gemeente Heemstede op het voorstel van de Transitiecommissie voor de versterking van de MRA-samenwerking d.d. 14 mei 2021.